

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת ואליד אלהואשלה

פ/25/2597

הצעת חוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון – פיצוי בגין נזק עקב אסון טבע), התשפ"ג–2023

1. תיקון סעיף 35 בחוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א–1961¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף – 35

(1) בהגדרה "נזק", במקום "ונזק בצורת" יבוא "ונזק עקב אסון טבע";

(2) אחרי ההגדרה "נזק עקיף" יבוא :

"נזק עקב אסון טבע" – נזק הנגרם מבצורת, שריפה, או על ידי תנאי אקלים החורגים מהרגיל או נזק שקבע שר האוצר ;"

2. בסעיף 36א לחוק העיקרי, בסופו יבוא :

"(ג) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), שר האוצר רשאי לקבוע מועדים שונים להגשת הודעה על נזק עקב אסון טבע ולהגשת תביעה לפיצויים."

3. בסעיף 38ב(א) לחוק העיקרי, אחרי "פיצויים בעד נזק מלחמה" יבוא "או בעד נזק עקב אסון טבע".

ד ב ר י ה ס ב ר

לאחר השריפה באסון הכרמל באוקטובר 2010, השריפה במבוא מודיעים במאי 2019 והשריפה בנוף הגליל באוקטובר 2020, התברר כי ממדי הנזקים עקב אסון טבע יכולים להגיע לממדים של "אסון לאומי" אשר פוגע באופן ניכר ברכושם של אזרחי המדינה. בהנחה כי למדינה יש אחריות כלפי אזרחיה, עליה לפצותם בגין נזקים שנגרמו להם עקב אסון טבע. זאת ועוד, ממדי הנזק הגדולים בעקבות השריפה בנוף הגליל נבעו, בין היתר, מהשקעת משאבים שאינה מספקת על ידי המדינה ולפיכך על המדינה לשאת באחריות התקציבית – פיצוי בגין הנזקים שנגרמו.

כמו כן, בינואר 2020 אירעה סופת גשמים עזה שגרמה לשיטפונות, הצפות ולנזקים אדירים לעיר נהריה. בשל כך, ביום 19 בינואר 2020, הממשלה אישרה החלטה הנוגעת לסיוע ולשיקום נזקי ההצפות בנהריה, נוכח אירועי הגשם שהביאו לעליית מפלס נחל הגעתון והצפת חלקים נרחבים במרכז העיר, תוך

¹ ס"ח התשכ"א, עמ' 100.

גרימת נזקים חמורים לתשתיות.

עקב השיטפון, נגרם נזק משמעותי שעיריית נהריה לא יכלה לעמוד בו לבדה. התשתיות בעיר נפגעו בצורה קשה: כבישים, פארקים, בולענים שנוצרו ועוד. הייתה פגיעה קשה מאוד בבעלי העסקים, כשמתוך כ-3,500 עסקים קטנים ובינוניים בעיר, כ-200 הושבתו כליל.

באמצע חודש מאי 2022, בדיוק 81 שנה אחרי "השיטפון הגדול" שגבה את חייהם של 35 איש, שוב פקדו גשמים עזים את אזור הכנרת, רוחות עזות אשר נשבו וגרמו לנזקים במיליוני שקלים בטיילת ובחלק מהחופים המערביים.

מטרת הצעת החוק היא לתת מענה יעיל ומהיר לניזוקים מאסונות טבע אשר יוגדרו ככאלה, באמצעות מתן פיצוי מתוך קרן הפיצויים שהוקמה לפי חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961 (להלן – החוק). כיום, החוק קובע פיצויים שעל המדינה לשלם לנפגעי נזק מלחמה, נזק עקיף ונזק בצורת. ראוי כי פיצוי לרכוש שניזוק עקב אסון טבע ייקבע בחוק זה, אשר כבר כולל מנגנוני ערר וערעור על החלטות מנהל מס רכוש לפיצוי, מנגנונים אשר נעשה בהם שימוש כיום.

לפיכך, מוצע לקבוע כי מסגרת הפיצוי בגין נזקי אסון טבע תורחב מעבר לפיצוי הקיים בגין נזק בצורת גם לאסונות טבע נוספים – שריפה, מזג אוויר קיצוני ונזקים נוספים שיקבע שר האוצר לעניין זה. כן מוצע להסמיך את שר האוצר לקבוע לעניין נזק אסון טבע מועדים להגשת הודעה על נזק וכן להגשת תביעה לפיצויים, השונים מאלה הקבועים בסעיף 36א לחוק.

הצעת חוק דומה בעיקרה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברי הכנסת ינון אזולאי ומשה ארבל (פ/25/1251).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ו' באדר התשפ"ג (27.02.2023)